

Pràctica Clínica Assistencial II

2015/2016

Codi: 104071

Crèdits: 2

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Beatriz Molinuevo Alonso

Correu electrònic: Beatriz.Molinuevo@uab.cat

Equip docent

Rafael Azagra Ledesma

Carlos Martín Cantera

Javier Mundet Tuduri

Xavier Flor Escriche

Inmaculada Grau Majo

Lydia Giménez Llorc

Maria Isabel López López

Miquel Àngel Fullana Rivas

Alexandre Bassa Massanas

Ana María Altaba Barceló

Joan Juvanteny Gorgals

Francisco Lopez Exposito

Maria Isabel Gonzalez Saavedra

Maria Vernet Vernet

Silvia Guell Parnau

Esther Martinez Membrives

Lucas Mengual Martinez

Jose Maria Bosch Fontcuberta

Juan Jose Anton Alvarez

Judit Llussa Arboix

Jose Maria Verdu Rotellar

Maria Asuncion Wilke Trinxant

Maria Antonia Llauger Rossello

Maria Luisa Perez Miras

Alba Blanch Mon

David Lacasta Tintorer

Joan Taberner Viera

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Daniel Vega Moreno
Ana Isabel Garaicoechea Iturriria
F. Xavier Cos Claramunt
Nuria Piquer Farres
Maria Jose Sender Palacios

Equip docent extern a la UAB

Marta Morera Garcia

Prerequisits

És necessari que l'estudiant hagi superat l'assignatura Pràctica Clínica Assistencial I del Grau de Medicina.

És necessari que l'estudiant hagi adquirit un nivell de coneixements bàsics sobre:

- L'estructura, l'organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components de l'Equip d'Atenció Primària (EAP)
- Els diferents professionals que integren l'equip assistencial d'atenció primària, els seus perfils, les seves funcions i les relacions entre ells.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

L'assignatura Pràctica Clínica Assistencial II s'imparteix a segon curs del Grau de Medicina i forma part de la Matèria Pràctica Clínica amb l'objectiu d'apropar a l'estudiant a la pràctica clínica des del primer any de carrera. L'experiència viscuda a l'assignatura Pràctica Clínica Assistencial I ha permès a l'estudiant conèixer el funcionament d'un Centre d'Atenció Primària i tenir un primer contacte amb pacients.

Atès que l'exercici de la Medicina es basa en una relació interpersonal, amb l'assignatura Pràctica Clínica Assistencial II es pretén que l'estudiant comenci a copsar la importància de les conductes, els estats psicològics, les creences, les expectatives, els desitjos i les actituds de les persones en els seus processos de salut-malaltia, així com de la rellevància de les habilitats comunicatives del metge en la relació amb el pacient.

L'objectiu general de l'assignatura Pràctica Clínica Assistencial II és que l'alumne conegui el rellevant paper de la comunicació no verbal del pacient i del professional sanitari en un context d'Atenció Primària, desenvolupi capacitats d'observació i d'expressió emocional en contextos simulats i reals de visita mèdica i comenci a integrar-les en la seva pràctica clínica.

L'aprenentatge de competències relacionades amb la comunicació no verbal permetrà a l'estudiant començar la seva formació en habilitats interpersonals i comunicatives que es relacionen amb l'obtenció de major informació i més acurada, la millora del nivell de satisfacció tant del pacient com del propi professional, un major nivell de precisió diagnòstica, el disseny d'un pla terapèutic adaptat a les característiques del pacient i una major probabilitat de compliment terapèutic entre altres.

Les competències apreses a l'assignatura Pràctica Clínica Assistencial II serveixen de base per la formació en entrevista clínica que els alumnes realitzen a l'assignatura Pràctica Clínica Assistencial III.

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaciti per dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, acompanyants, metges i altres professionals sanitaris
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les limitacions que hi ha en la interpretació de la conducta mitjançant la comunicació no verbal.
2. Aplicar els elements essencials de la bioètica (drets del pacient, obligacions del metge).
3. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
4. Conèixer els elements bàsics de la comunicació de resultats de la recerca clínica.
5. Descriure el procés de comunicació i el seu efecte sobre la relació professional-pacient.
6. Detectar emocions a través de la comunicació no verbal en pacients d'atenció primària.
7. Detectar formes de relació entre la conducta verbal i la no verbal en pacients d'AP.
8. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals
9. Distingir els diversos components de la comunicació no verbal en pacients d'atenció primària.
10. Explicar els elements a tenir en compte per valorar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep als CAP.
11. Identificar els elements bàsics de l'entrevista metge-pacient en un entorn propi d'alta accessibilitat i presència, amb atenció longitudinal.
12. Identificar l'estructura, l'organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components de l'EAP.
13. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
14. Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones
15. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
16. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

- El model Biopsicosocial i l'entrevista centrada en el pacient en la pràctica mèdica.
- Elements de negociació i l'entrevista motivacional en medicina. El principi d'autonomia.
- Interferències que influeixen en la relació professional sanitari-pacient a l'Atenció Primària.
- La comunicació no verbal: concepte i components.
- L'expressió d'emocions a través de la comunicació no verbal.
- La relació entre la comunicació verbal i no verbal.
- El rol de la comunicació no verbal en la relació metge-pacient.
- La comunicació no verbal del professional sanitari en un context d'atenció primària.
- Els factors que influeixen en la interpretació de la comunicació no verbal en la relació metge-pacient.

Metodologia

L'assignatura Pràctica clínica assistencial II s'imparteix des de dos departaments.

El Departament de Medicina gestiona les següents activitats:

- 2 seminaris a la Unitat Docent de Bellaterra (2 hores de duració per seminari) en grups d'aproximadament 20 alumnes.

El professor coordinador és el Dr. Josep Maria Bosch Fontcuberta.

El Departament de Psiquiatria i Medicina Legal gestiona les següents activitats:

- 4 sessions de pràctiques de laboratori clínic a la Unitat Docent de Bellaterra en grups reduïts de 12-13 alumnes (les sessions 1 i 4 tenen una duració d'1 hora i mitja i les sessions 2 i 3 de tres hores).

La professora coordinadora és la Dra. Beatriz Molinuevo Alonso.

Els objectius d'aprenentatge que es treballen a la següent activitat es coordinen des del Departament de Psiquiatria i Medicina Legal, encara que les tasques de gestió per portar a terme l'activitat es realitzen de manera compartida amb el Departament de Medicina.

- 3 estàncies en un Centre d'Atenció Primària de 4 hores de duració cadascuna (1-2 alumnes per preceptor).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques de Laboratori Clínic	9	0,36	1, 3, 4, 5, 7, 9, 13, 15, 16
Seminaris	4	0,16	2, 3, 5, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Estància en Centre d'Atenció Primària	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi individual	10	0,4	1, 5, 7, 8, 9, 10, 12
Preparació de role-playing	2	0,08	1, 4, 9
Registres d'observació	6	0,24	1, 3, 5, 7, 9, 10, 11
Treballs	3	0,12	1, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 16

Avaluació

Requisits per superar l'assignatura:

- **Assistència mínima a tres sessions de pràctiques de laboratori clínic programades a la Unitat Docent de Bellaterra.**
- **Realització de les tres estàncies en un Centre d'Atenció Primària.**
- **Lliurament d'un treball escrit dins del termini establert.**
- **Tenir una nota igual o superior a 5 a l'examen.**

L'avaluació del Pràctica clínica assistencial II es farà a partir de:

a) Assistència als seminaris i a les sessions pràctiques

L'assistència als dos seminaris programats a la Unitat Docent de Bellaterra suposa 0,5 punts a la nota final de l'assignatura. L'assistència a un dels dos seminaris no suma cap punt a la nota final.

L'assistència a les quatre sessions pràctiques de laboratori clínic programades a la Unitat Docent de Bellaterra suposa 1 punt a la nota final de l'assignatura. L'assistència a tres de les quatre pràctiques no suma cap punt a la nota final.

b) Examen

L'examen és una prova de preguntes d'elecció múltiple amb cinc opcions de resposta (una única resposta vàlida). Es descompten els encerts a l'atzar (encerts-1/4 dels errors) i es transforma decimalment la nota.

La matèria a avaluar correspon a tots els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura.

L'examen es considera superat amb una nota de 5 o superior.

Aquesta part té un pes del 45% sobre la nota final de l'assignatura.

c) Treball

L'alumnat haurà de realitzar un treball relacionat amb les pràctiques realitzades a la U.D. de Bellaterra i les estàncies al Centre d'Atenció Primària. El treball es lliurarà una vegada finalitzades les activitats de l'assignatura i s'indicarà oportunament la data i forma de lliurament.

Aquesta part té un pes del 30% sobre la nota final de l'assignatura.

d) Valoració del tutor/a del CAP

Els professionals col·laboradors dels Centres d'Atenció Primària realitzaran un seguiment de l'alumne durant les tres estàncies al CAP. La valoració té a veure amb aspectes actitudinals, tasques encomanades i coneixements generals dels objectius de la Pràctica clínica assistencial II relacionats amb la comunicació no verbal. L'alumne lliurarà el document al tutor/a de pràctiques de la UD de Bellaterra a la última sessió pràctica programada (quarta).

Aquesta part té un pes del 10% sobre la nota final de l'assignatura.

S'assignarà la qualificació de "no avaluable" als alumnes que no compleixin algun dels requisits següents:

- Assistència mínima a tres sessions pràctiques programades a la Unitat Docent de Bellaterra.
- Realització de les tres estàncies en un Centre d'Atenció Primària.
- Lliurament d'un treball escrit.
- Realització de la prova d'elecció múltiple.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a les activitats	15%	0,5	0,02	1, 5, 7, 9, 10, 11, 12
Avaluació del tutor del CAP	10%	1	0,04	1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Prova objectiva de resposta múltiple	45%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14
Treballs	30%	1	0,04	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Bibliografia específica

- Molinuevo, B. (2011). La comunicación no verbal en la relación médico-paciente. Barcelona: Aresta/UOC.

Bibliografia de consulta

- Borrell, F. (2011). Práctica clínica centrada en el paciente. Madrid : Triacastela.
- Clèries, X. (2006). La comunicación: una competencia esencial para los profesionales de la salud. Barcelona: Masson.
- Knapp, M.L. (1992). La comunicación no verbal. El cuerpo y el entorno. Barcelona: Paidós.
- Knapp, M.L., Hall, J.A., & Horgan, T.G. (2014). Nonverbal communication in human interaction (8 ed.). Boston, MA: Wadsworth, Cengage Learning.
- Manusov, V. & Patterson, M.L. (2006). The SAGE Handbook of Nonverbal Communication. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Patterson, M.L. (2010). Més que paraules. El poder de la comunicació no verbal. Barcelona: Aresta/UOC.
- Silverman, J., Kurtz, S. & Draper, J. (2013). Skills for communicating with patients (3 ed.). Oxon,UK: Radcliffe Publishing.